

BAREM**DE CORECTARE la Istoria românilor și universală(Profil Arte)****SUBIECTUL I (24 de puncte)**

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	Explică, în baza surselor, termenul <i>geto-daci</i> .	Explică(3 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o explicație parțială; 2 p. – construiește o explicație deplină, fără suport din surse; 3 p. - construiește o explicație deplină, cu suport din surse.	3 puncte
2.	Determină, în baza surselor, două domenii ale cunoașterii în care geto-dacii dețineau cunoștințe avansate. <u>Răspuns posibil:</u> - <i>maniera superioară a medicilor traci, în comparație cu cei greci, de a trata bolile;</i> - <i>cunoștințelor astronomice;</i> - <i>etc.</i>	Determină (2 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. - construiește o explicație parțială; 2p. – identifică corect conform sarcinii, cu suport din sursă.	2 puncte
3.	Demonstrează, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, existența cunoștințelor astronomice la geto-daci. <u>Support din sursă:</u> - <i>Confirmare a cunoștințelor astronomice ale acestora;</i> - <i>Preocupările de astronomie, ale învățaților daco-geți sunt confirmate de marele sanctuar rotund considerat de arheologi sanctuar-calendar de la Sarmizegetusa etc.</i> <u>Cunoștințe obținute anterior:</u> - <i>Disponerea stâlpilor și a elementelor din sanctuare permitea observarea solstițiilor și echinocțiilor, deci măsurarea timpului.</i> - <i>Legătura dintre observațiile astronomice și calendarul agrar și religios arată folosirea practică a acestor cunoștințe în viața comunității.</i> - <i>Izvoarele scrise menționează că preotul Deceneu i-a învățat pe daci „științele naturii și ale cerului”, confirmând tradiția cunoașterii astronomice.</i>	Demonstrează (2 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o explicație parțială; 2 p. – construiește o explicație deplină. Utilizează (3 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – utilizează doar informații din sursă; 2 p. – utilizează doar cunoștințele obținute anterior; 3 p. – utilizează sursa și cunoștințele obținute anterior.	5 puncte

	- <i>Existența unei elite sacerdotale instruite sugerează transmiterea organizată a cunoștințelor științifice, inclusiv a celor astronomice.etc.;</i>		
4.	<p>Compară opiniile expuse de autori, referitoare la religia geto-dacilor. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse.</p> <p>Răspuns posibil:</p> <p>- <i>Autorii exprimă opinii identice.</i> <i>Argumentează răspunsul.</i></p> <p>- <i>Sanctualele dacilor, în mare parte distruse de romani, și, îndeosebi, altarul de andezit din incinta sacră de la Sarmizegetusa</i> <i>- marele sanctuar rotund considerat de arheologi sanctuar-calendar de la Sarmizegetusa.</i></p> <p>NOTA BENE: Se acceptă și răspunsul potrivit căruia <i>autorii exprimă opinii diferite</i>, cu condiția ca această afirmație să fie susținută prin argumente relevante din text.</p>	<p>Compară (3 p.)</p> <p>0p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p. – comparație parțială (lipsește concluzia și criteriul de comparație);</p> <p>2 p. – comparație parțială (doar concluzie, sau asemănare, deosebire) sau (doar criteriul de comparație);</p> <p>3 p. – comparație corectă și deplină (concluzie și criteriul de comparație).</p> <p>Argumentează (4p.)</p> <p>0p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1p. – argumentare parțială (fără a integra informația din surse);</p> <p>2 p. – argumentare deplină (integrează informația din surse);</p> <p>1 p.x2 - valorifică ambele surse (selectează corect informația surselor).</p>	7 puncte
5.	<p>Exprimă-ți argumentat opinia, privind rolul spiritualității în organizarea și viața comunității geto-dacice.</p>	<p>Exprimă opinii (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ incorect științific;</p> <p>1 p. – opinie formulată simplist; parțial reflectă esența temei;</p> <p>2 p. – opinie clar exprimată, relevantă pentru tema dată, corectă științific.</p> <p>Argumentează (5p.)</p> <p>1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ);</p> <p>2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără exemplu);</p> <p>3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu);</p> <p>N.B.: <i>se punctează suplimentar:</i></p> <p>1 p. – utilizează termenii, conceptele istorice în argumentarea opiniei proprii.</p> <p>1 p. – concordanța argumentului cu aprecierea formulată.</p>	7 puncte

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)			
Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item

1.	<p>Identifică în sursă două realizări ale lui Vasile Lupu în domeniul construcțiilor religioase.</p> <p>Răspuns posibil: <i>- a isprăvit biserica Sfântului Ioan Botezătorul din Iași, apoi face biserica din Șerbești, -biserica Sfântul Atanasie de la Copou, -mănăstirea Trei Ierarhi din Iași.</i></p>	<p>Identifică (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. x 2 – selectează corect conform sarcinii propuse.</p>	<p>2 puncte</p>
2.	<p>Numește două dregătorii ocupate de către Vasile Lupu.</p> <p>Răspuns posibil: <i>-hatman și pârcălab al Sucevii, apoi iar vornic și ulterior domn al țării.etc.</i></p>	<p>Numește(2 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. x 2 – enumeră corect conform sarcinii propuse.</p>	<p>2 puncte</p>
3.	<p>Determină preocuparea lui Vasile Lupu pentru educația în Moldova medievală. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă.</p> <p>Răspuns posibil: Vasile Lupu s-a preocupat pentru educația în Moldova medievală... etc. Argumentează răspunsul cu secvențe din sursă: <i>-La o mică distanță de mănăstirea Trei Ierarhi, se afla școla înființată de domn. Organizarea școlii imita pe aceea a colegiului de la Kiev; cursurile se făcea în grecești, în slavonește și în latinești...etc.</i></p>	<p>Determină (2p.) 0 p. – pentru răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o afirmație la temă, fără a ține cont de mesajul sursei; 2 p. – construiește o afirmație corectă, pertinentă. Argumentează (2p.) 0 p. – pentru răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulează logic, coerent raționamentul); Utilizează (1p.) 0 p. – pentru un răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – utilizează informații din sursă;</p>	<p>5 puncte</p>
4.	<p>Formulează o concluzie privind rolul tiparului în dezvoltarea culturii medievale moldovenești în secolul al XVII-lea. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric.</p> <p>Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric: <i>- Tiparul a contribuit la răspândirea culturii scrise în Moldova prin multiplicarea cărților religioase și laice, fapt care a stimulat educația și viața intelectuală. - A consolidat identitatea culturală și spirituală prin difuzarea textelor în</i></p>	<p>Formulează (3p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – o formulare simplistă, parțial reflectă esența temei; 2 p. – o formulare clară . care reflectă esența temei; 3 p. – o formulare clară , corelată la un fapt istoric Argumentează (4p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ);</p>	<p>7 puncte</p>

	<p><i>limba română și slavonă, accesibile unui public mai larg.</i></p> <p>- <i>A sprijinit dezvoltarea instituțiilor și a vieții juridice, deoarece textele tipărite au fixat norme, legi și valori morale.</i></p> <p>- <i>În timpul domniei lui Vasile Lupu, la Iași au fost tipărite lucrări importante, precum „Carte românească de învățătură” (1646) și „Pravila lui Vasile Lupu” (1647), ceea ce demonstrează rolul tiparului în modernizarea culturală a Moldovei, etc.</i></p>	<p>2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, nu se face trimitere la un fapt istoric);</p> <p>3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, având la bază un fapt istoric).</p> <p>N.B.: <i>se punctează suplimentar: 1 p. – corectitudinea științifică.</i></p>	
5.	<p>Apreciază rolul lui Vasile Lupu în istorie. Argumentează răspunsul.</p>	<p>Apreciază (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ greșit din punct de vedere științific;</p> <p>1 p. – apreciere foarte generală; formulată simplist;</p> <p>2 p. – apreciere clar exprimată, relevantă pentru aspectul istoric solicitat.</p> <p>Argumentează (4p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă; în discordanță cu aprecierea formulată;</p> <p>1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ);</p> <p>2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără exemplu);</p> <p>3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu); corectă științific, în concordanță cu sarcina propusă.</p> <p>N.B.: <i>se punctează suplimentar:</i></p> <p>1 p. – concordanța argumentului cu aprecierea formulată.</p>	6 puncte

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Numește un fapt istoric pentru care harta propusă servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă.</p> <p>Răspuns posibil: Faptul istoric reprezentant pe hartă este Războiul de independență a celor 13 colonii engleze din America/ formarea SUA <i>etc.</i></p> <p>- <u>harta</u>: <i>informația și datele de pe hartă și din legenda hărții;... etc.</i></p>	<p>Numește (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p. – procesul corelează parțial cu harta;</p> <p>2 p. – procesul numit este în concordanță cu informația oferită de hartă.</p> <p>Argumentează (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ);</p> <p>2 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului).</p> <p>Utilizează (1p)</p>	5 puncte

	-	0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții;	
2.	<p>Determină două cauze interne ale faptului reprezentat. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <p>Răspuns posibil: Contextul intern ; Argumentează răspunsul: - <u>hartă</u> – <i>inscripțiile de pe hartă și simbolul din legendă... etc.</i> - Cunoștințele obținute anterior; - <i>Cauzele interne:</i> - <i>Politica fiscală britanică abuzivă; - Limitarea autonomiei colonial prin restricționarea instituțiilor locale și a comerțului, control politic sporit din partea Londrei;</i> - <i>Nemulțumirea economică și socială a coloniștilor: pierderi comerciale, blocaje economice, boicoturi și proteste (ex. Partida de ceai de la Boston, 1773);</i> - <i>Dezvoltarea conștiinței identității americane</i> – <i>Răspândirea ideilor iluministe privind libertatea, drepturile naturale și suveranitatea poporului.</i></p>	<p>Determină (2p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1p. x2 – formulează corect cauzele</p> <p>Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p.x2 – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului)</p> <p>Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 1px2 – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior.</p>	7 puncte
3.	<p>Elaborează, în baza cunoștințelor dobândite anterior, două consecințe politice ale faptului elucidat pe hartă.</p> <p>Răspuns posibil: Consecințele politice ale Războiului de independență al celor 13 colonii au fost...</p> <p>Argumentează răspunsul: - <u>hartă:</u> <i>orice informație ce este în legenda hărții; etc.</i> - Cunoștințele obținute anterior: <i>contextul istoric; documente; (orice informație istorică la temă, dar care nu se regăsește pe hartă) etc.</i> - <i>Proclamarea independenței și formarea Statelor Unite ale Americii - prin Declarația de Independență (1776)</i></p>	<p>Elaborează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1x 2p. - elaborează clar consecințele, în concordanță cu sarcina propusă.</p> <p>Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p.x 2–argumentare deplină a consecințelor (formulare logică, coerentă)</p> <p>Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 1p.x2 p. – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior.</p>	7 puncte

	<p><i>și recunoașterea internațională prin Tratatul de la Paris (1783).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Adoptarea unui nou sistem politic republican - abolirea dominației coloniale britanice și instaurarea unui stat bazat pe reprezentare politică și separarea puterilor.</i> - <i>Elaborarea Constituției SUA (1787)</i> - <i>crearea unei federații moderne și instituirea unui cadru juridic stabil, cu guvern central și drepturi garantate.</i> - <i>Extinderea ideilor democratice și a principiului suveranității naționale - afirmarea drepturilor poporului ca temelie a autorității politice, cu impact asupra gândirii politice globale.</i> - <i>Inspirarea altor mișcări revoluționare și de independență</i> - <i>model pentru Revoluția Franceză (1789) și pentru mișcările de eliberare din America Latină.</i> - <i>Slăbirea prestigiului și influenței politice a Marii Britanii.</i> 		
--	---	--	--

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maximum pentru item
1.	<p>Utilizează sursa și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:</p> <p>Știință, cultură și tehnică în epoca contemporană: dialog al ideilor și al valorilor.</p> <p>Argumentele formulate, cel puțin trei, pot face trimitere la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Progresul științei a favorizat schimbul global de cunoștințe - dezvoltarea tehnologiei informației și a internetului a permis circulația rapidă a ideilor între cercetători, instituții culturale și comunități academice din diferite țări.</i> - <i>Cultura contemporană valorifică diversitatea și dialogul intercultural - festivaluri, traduceri literare, colaborări artistice și schimburi educaționale facilitează întâlnirea valorilor culturale din spații diferite.</i> - <i>Tehnică și inovația au creat noi forme de comunicare și expresie culturală - cinematografia digitală, platformele multimedia, arta virtuală și educația</i> 	<p>Formulează trei argumente (6p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ greșit;</p> <p>1 p.X3 – argument parțial/declarativ;</p> <p>2 p.X3 – argument construit corect (raționament și exemplu), corect științific.</p> <p>Concordanța argumentelor cu opinia (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă; argumentele nu sunt în concordanță cu opinia construită;</p> <p>1 p. – argumentele susțin parțial/ insuficient teza exprimată în introducere;</p> <p>2 p. – argumentele susțin opinia exprimată în introducere, sunt relevante și suficiente pentru teza dată.</p> <p>Relevanța tematică a argumentelor (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă; nu corespund temei;</p> <p>1 p. – argumentele abordează tangențial tema propusă;</p> <p>2 p.– argumentele dezvoltă tema propusă.</p>	10 puncte

	<p><i>online au extins accesul la cultură și cunoaștere.</i></p> <p><i>- Cooperarea științifică internațională promovează valori comune - proiecte globale (ex. cercetarea spațiului, medicina, protecția mediului) întăresc solidaritatea, responsabilitatea etică și ideea de progres în slujba umanității.</i></p> <p><i>- Interdependența dintre știință și societate stimulează reflecția etică și umanistă - dezbaterile privind inteligența artificială, bioetica sau dezvoltarea durabilă arată dialogul permanent dintre inovație, valori morale și răspundere socială.</i></p> <p><i>- Globalizarea cunoașterii contribuie la formarea unei culturi universale a dialogului - colaborările academice, culturale și tehnice transformă epoca contemporană într-un spațiu al întâlnirii ideilor și al respectului pentru diversitate.</i></p>		
2.	Formulează relații de cauză-efect (cel puțin două).	<p>Formulează (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ greșit;</p> <p>1p. x2 - formulează cauze/ consecințe ale evenimentelor/faptelor abordate (cel puțin două).</p> <p>Corelează (4p.)</p> <p>2p. x2 – corelează corect cauzele și consecințele cu faptele/evenimentelor și proceselor descrise în eseu. (cel puțin două);</p>	6 puncte
3.	Integrează critic informațiile din sursa propusă în propriul text.	<p>Integrează critic(4p.)</p> <p>0 p. - răspuns lipsă sau fără a face trimitere la sursă; textul ursei este preluat fără a fi integrat în text;</p> <p>1 p. – se fac unele încercări de a cita, de a face trimitere la sursă, fără a integra informația în textul autorului;</p> <p>2 p. – selectarea corectă a informației utilizate în scrierea eseului, fără a o integra în textul autorului;</p> <p>3 p. – sursa este valorificată corect (citate din sursă si/ sau trimitere la autor; etc.), dar parțial/unilateral pentru tema propusă;</p>	4 puncte

		4 p. – sursa este parte integră a textului, servește ca suport al reflecției autorului pentru o analiză multiaspectuală a temei.	
4.	Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor/proceselor/ istorice.	Amplasarea în timp (2 p) 1p. x2 – menționează două date cronologice relevante. Amplasarea în spațiu (2) 1p. x2 – menționează două țări/ regiuni/ continente/ părți ale lumii.	4 puncte
5.	Încadrarea în text a personalității istorice.	Încadrează personalitatea (2p.) 2p. – menționează o personalitate relevantă.	2 puncte
6.	Expune ideile în baza unui plan logic care să conțină introducere, cuprins, concluzie.	0 p. – răspuns lipsă. Introducere (2p.) 1 p. – teza este formulată simplist, puțin personalizat; nu este axată deplin la tema propusă; 2 p. – teza este formulată clar, personalizat (mai mult decât o simplă reafirmare a temei) și este relevantă pentru tema propusă. Cuprins (2p.) 1 p. – organizarea textului (prin alineat) reflectă cuprinsul textului. 1 p. – respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice. Concluzie (3p.) 1 p. – mesaj simplist; parțial corelat cu teza propusă în introducere; 2 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere, dar nu oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins; 3 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere și oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins.	7 puncte
7.	Utilizează corect limbajul istoric.	Utilizează (2p.) 0 p. – răspuns lipsă; 1 p. – limbaj parțial adecvat; irelevant pentru tema propusă; 2 p. – limbaj adecvat/ relevant pentru prezentarea temei. N.B.: baremul pentru <i>utilizarea corectă a limbajului istoric</i> se aplică doar în cazul acumulării a cel puțin 4 puncte pentru <i>formularea argumentelor relevante</i> (itemul IV.1)	2 puncte

Total: 100 de puncte